

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/196/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117218137
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2117218137.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Terézie Mecelovej v právnej veci žalobkyne: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpenej: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovaným: 1/ C. O., narodený X. I. XXXX, trvalý pobyt: E. XXXX/XX, Y., 2/ I. O., narodená XX. I. XXXX, trvalý pobyt: E. XXXX/XX, Y., žalovaní 1/, 2/ zastúpení advokátom: JUDr. Václav Sosna, Nám. slobody 2, Skalica, o 5.000,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 28. marca 2019 č. k. 7Csp/44/2018-144, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej voči žalovanému 1/ a v časti náhrady trov konania priznaných žalovanému 1/ ruší a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zastavil konanie voči žalovanej 2/ a žalobu voči žalovanému 1/ zamietol. Žalovaným 1/, 2/ priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania mal rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 261 ods. 1, 3 písm. d/, § 324 ods. 1, § 365 ods. 1, § 369 ods. 1, 2, § 497, § 499, § 501 ods. 1, 2, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1, 2 Ob. z. (Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov), § 60, § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil späťvzatím žaloby žalobkyne voči žalovanej 2/, v dôsledku čoho bolo konanie voči žalovanej 2/ zastavené. Žalobkyňa je vecne aktívne legitimovaná v danom spore. Právna predchodkyňa žalobkyne ČSOB, a.s. uzatvorila dňa 19. októbra 2011 zmluvu o kontokorentnom úvere s dlžníkom označeným ako C. O., narodený 4. júla XXXX, bytom E. XXXX/XX, Y., podnikajúci pod obchodným menom: C. O., miesto podnikania Vysoká 12, Holíč, IČO: 33 948 593. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že šlo o obchodnoprávny vzťah s potrebou aplikácie ustanovení Ob. z. Pre obchodné záväzky potom platí všeobecná štvorročná premlčacia lehota. V čase podania žaloby bol však žalovaný v Živnostenskom registri evidovaný ako podnikateľ. Zo žaloby vyplýva, že žalobkyňa v žalobe označila žalovaného 1/ len ako fyzickú osobu, s uvedením jeho rodného čísla. Pokiaľ by v žalobe bolo uvedené aj IČO, bol by žalovaný označený správne. Keďže žalobkyňa neoznačila žalovaného 1/ v žalobe správne vo vzťahu k uplatnenému nároku, teda jeho obchodným menom, nebola preukázaná pasívna vecná legitimácia žalovaného 1/a žalobu voči žalovanému 1/ súd prvej inštancie zamietol. Ďalej sa preto nezaoberal hmotnoprávnou stránkou predmetu sporu, ako ani dôvodnosťou žaloby, vrátane námietky premlčania. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého žalovanému 1/ ako úspešnému v spore, priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalobkyňa procesne zavinila zastavenie konania voči žalovanej 2/, preto aj jej bola priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100 %, s poukazom na ustanovenie § 256 ods. 1 CSP. V zmysle § 262 ods. 2 CSP mal rozhodnúť o výške náhrady trov konania súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa, v zamietajúcej časti vo veci samej, navrhujúc jeho zmenu vyhovením žalobe a uložením povinnosti žalovanému 1/ v navrhovanej výške, alternatívne jeho zrušením a vrátením veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci. Súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaný 1/ bol označený žalobkyňou v súlade s ustanovením § 133 ods. 1 CSP. Civilný sporový poriadok, na rozdiel od Občianskeho súdneho poriadku, nerozlišuje medzi fyzickou osobou a fyzickou osobou - podnikateľom. V ustanovení § 133 ods. 1 CSP ustanovuje, že fyzická osoba sa označuje menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu alebo pobytu, dátumom narodenia alebo iným identifikačným údajom. Žalobkyňa riadiac sa uvedeným ustanovením, označila žalovaného 1/ ako fyzickú osobu, a to menom, priezviskom, adresou pobytu a dátumom narodenia, resp. rodným číslom. V texte žaloby bolo jednoznačne špecifikované, že postupca uzatváral zmluvu so žalovaným ako podnikateľským subjektom, podnikajúcim pod obchodným menom Milan Rydl, IČO: 33 948 593, miesto podnikania Vysoká 1643/12, Holíč. Z uvedeného, ako aj z ďalších podaní žalobkyne vyplýva, že žaloba smeruje voči žalovanému 1/ ako podnikateľskému subjektu s obchodným menom Milan Rydl, narodený X. I. XXXX, miesto podnikania Vysoká 1643/12, Holíč. Žalobkyňa označila výklad súdu prvej inštancie za formalistický. Z obsahu žaloby je zrejmé voči komu žaloba smeruje, teda voči fyzickej osobe - podnikateľovi. Došlo preto k porušeniu práva na spravodlivý proces, keďže žalobkyni bolo upreté právo na súdnu ochranu garantované Ústavou Slovenskej republiky. Žalobkyňa v zmysle ustanovení CSP nemá ani možnosť označiť žalovaného 1/ bez uvedenia dátumu narodenia, keďže ide o obligatórnu náležitosť označenia fyzickej osoby v zmysle § 133 ods. 1 CSP. Pritom nie je možné ustáliť, že ak je fyzická osoba - podnikateľ označená dátumom narodenia, smeruje žaloba len voči fyzickej osobe, ktorá nie je podnikateľom. V prípade núteného výkonu súdneho rozhodnutia voči fyzickej osobe - podnikateľovi, potrebuje oprávnený subjekt v exekučnom titule uvedenie dátumu narodenia takejto fyzickej osoby - podnikateľa.

3. Žalovaný 1/ sa k odvolaniu nevyjadril.

4. Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

5. V posudzovanej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom názore, že žalobkyňa nepreukázala pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného 1/ v spore, s poukazom na jeho neoznačenie obchodným menom, pod ktorým ako podnikateľ vykonal predmetný právny úkon pri svojej podnikateľskej činnosti.

6. Vymedzenie účastníkov konania sa zakladá procesným spôsobom - žalobcom je ten, kto podal na súd žalobu a žalovaným je ten, koho žalobca v žalobe za tohto účastníka konania označil. Inštitút účastníctva konania ako inštitút rýdzo procesný je inštitút občianskeho práva procesného, ktorý je potrebné odlíšiť od vecnej legitímácie, ktorá so zreteľom k hmotnému právu stanovuje, kto je nositeľom uplatneného práva alebo povinností v konkrétnom prípade. Určujú ju teda predpisy hmotného práva. Nedostatok vecnej legitímácie znamená, že účastník nebol nositeľom práva (povinnosti), o ktoré v konaní išlo (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej len „NS SR“, sp. zn. 5Cdo/135/2010).

7. O nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/192/2004).

8. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa označila žalovaného 1/ ako C. O., bytom E. XXXX/XX, Y., s označením jeho rodného čísla, v dôsledku čoho sa žalovaný 1/ stal stranou sporu, pričom jeho označenie spĺňalo náležitosti označenia fyzickej osoby v žalobe podľa § 133 ods. 1 CSP (menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu, dátumom narodenia, zisteného z rodného čísla). Predmetom dokazovania z hľadiska vecnej pasívnej legitímácie potom bolo, či je žalovaný 1/ nositeľom hmotnoprávnej povinnosti,

teda tým subjektom, ktorý ako zmluvná strana uzavrel predmetnú zmluvu s právnou predchodkyňou žalobkyne.

9. Označenie žalovaného 1/ jeho obchodným menom (takto označeného aj v zmluve o kontokorentnom úvere), pod ktorým vykonával svoju podnikateľskú činnosť, nepredstavovalo obligatórnu náležitosť žaloby, vo vzťahu k označeniu fyzickej osoby ako strany konania, ktorej totožnosť aj bez označenia obchodného mena nebola pochybná.

10. Súd prvej inštancie nesprávne spájal vecnú legitímáciu žalovaného 1/ s jeho označením v žalobe, keďže vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu, nie jeho procesné označenie ako podnikateľského subjektu alebo nepodnikateľa v žalobe (z hľadiska posudzovania pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 1/ bolo uvedené označenie žalovaného 1/ v žalobe bez právneho významu).

11. Právna úprava (§ 133 ods. 1 CPS) nerozlišuje medzi fyzickou osobou podnikateľom a fyzickou osobou nepodnikateľom. Zákonodarcu zmenu právnej úpravy odôvodnil stratou opodstatnenosti doterajšej duality režimu fyzických osôb podnikateľov a fyzických osôb nepodnikateľov. Výsledkom zmeny právnej úpravy je unifikácia identifikačných znakov pre fyzické osoby bez ohľadu na to, či vystupujú ako podnikatelia alebo nie. Miestom podnikania fyzickej osoby už nie je v označení subjektu povinným údajom (porov. Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, s. 489).

12. Ak je stranou v spore fyzická osoba, musí byť v žalobe označená menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu alebo pobytu, dátumom narodenia alebo iným identifikačným údajom. Tieto náležitosti sú stanovené obligatórne a ak v žalobe chýbajú, súd musí tento nedostatok (vadu konania) odstrániť postupom podľa § 129 CSP. Žalobca však nemusí mať vedomosť o dátume narodenia alebo rodnom čísle žalovanej fyzickej osoby. Bezvýhradné trvanie na týchto identifikátoroch by znamenalo odňatie spravodlivosti. Preto ak je fyzická osoba označená identifikačnými údajmi, ktoré umožňujú jej identifikáciu a nezameniteľnosť s inou osobou, žaloba nemusí obsahovať ani dátum narodenia alebo rodné číslo.

13. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci (procesného označenia žalovaného), nezaoberal sa hmotnoprávnou stránkou predmetu sporu, ako ani obsahom právneho vzťahu strán sporu a uplatňovaným nárokom vo veci samej. Preto podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže odvolacie konanie nenahrádza konanie pred súdom prvej inštancie.

14. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, postupovať pri skúmaní pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 1/ na základe skutočností, či je žalovaný 1/ nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v spore ide, s tým, že žalovaný 1/ bol v žalobe náležite označený (§ 133 ods. 1 CSP).

15. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie vyhodnotí dokazovanie a posúdi uplatňovaný nárok žalobkyne.

16. Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie, v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, postupovať v súlade s ustanovením § 220 CSP a preskúmateľným spôsobom vyjadri skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol.

17. Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalobkyne, dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

18. V odôvodnení rozsudku súd uvedie čoho sa žalobkyňa domáhala, aké skutočnosti tvrdila, aké dôkazy označila, aké prostriedky procesného útoku použila, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky

procesnej obrany použil. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, príp. prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

19. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

20. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.